

Een goede opleiding werkt!

aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Amsterdam, 18 september 2014
Maikel Volkerink

www.seo.nl – m.volkerink@seo.nl - +31 20 525 1643

seo economisch onderzoek

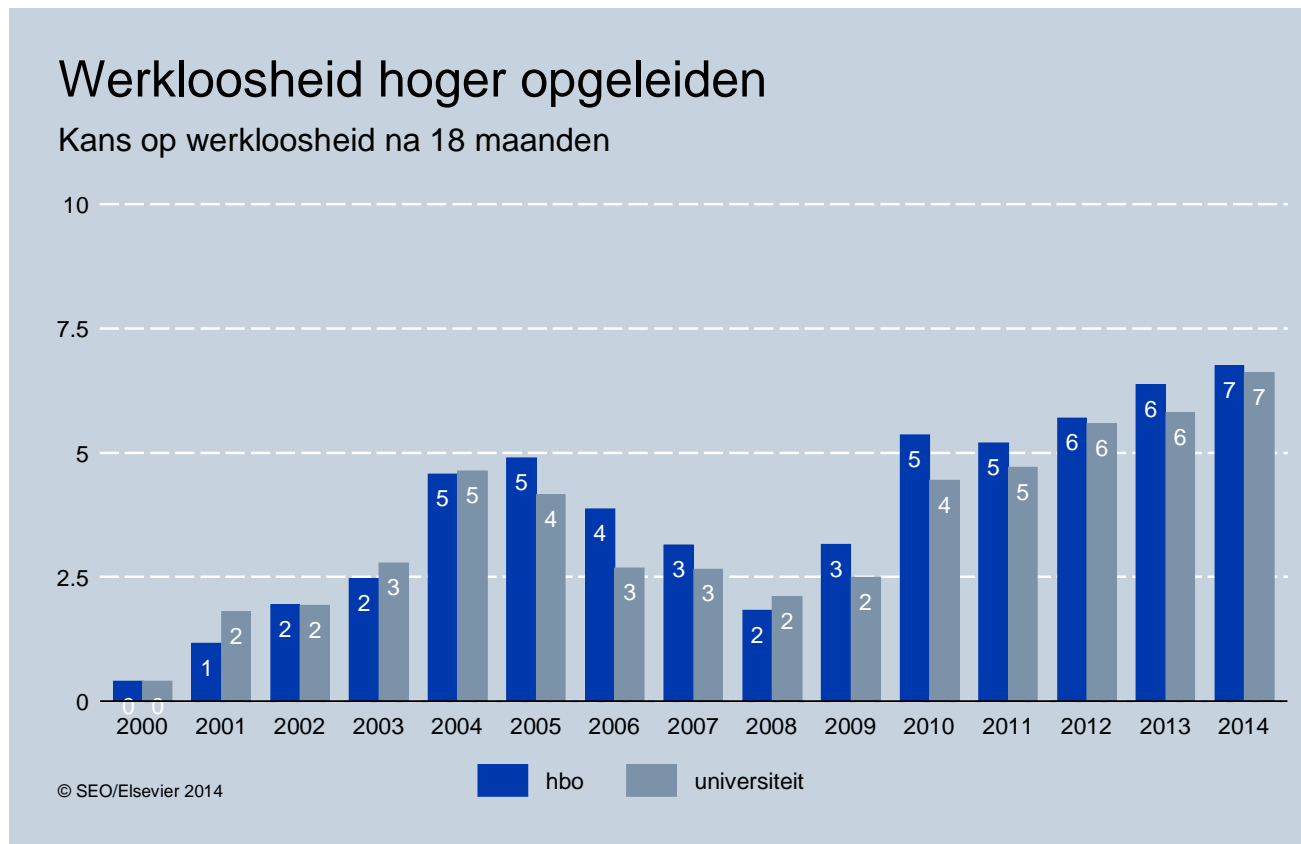


Inhoud

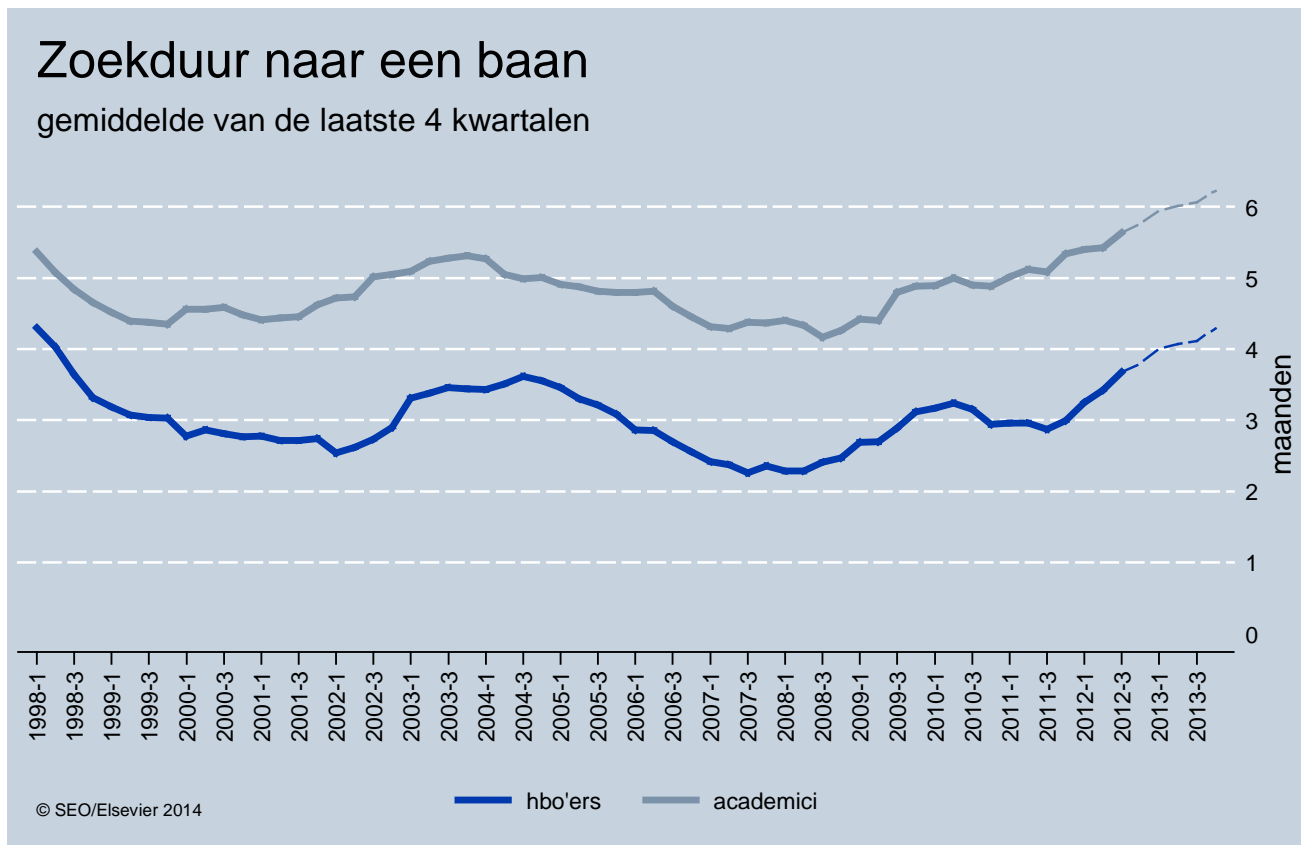
- 1. Hoe komen HO-alumni terecht op de arbeidsmarkt?**
- 2. Scorebord: de beste opleidingen van 2014**
- 3. Wat willen werkgevers?**

1. Hoe komen HO-alumni terecht op de arbeidsmarkt?

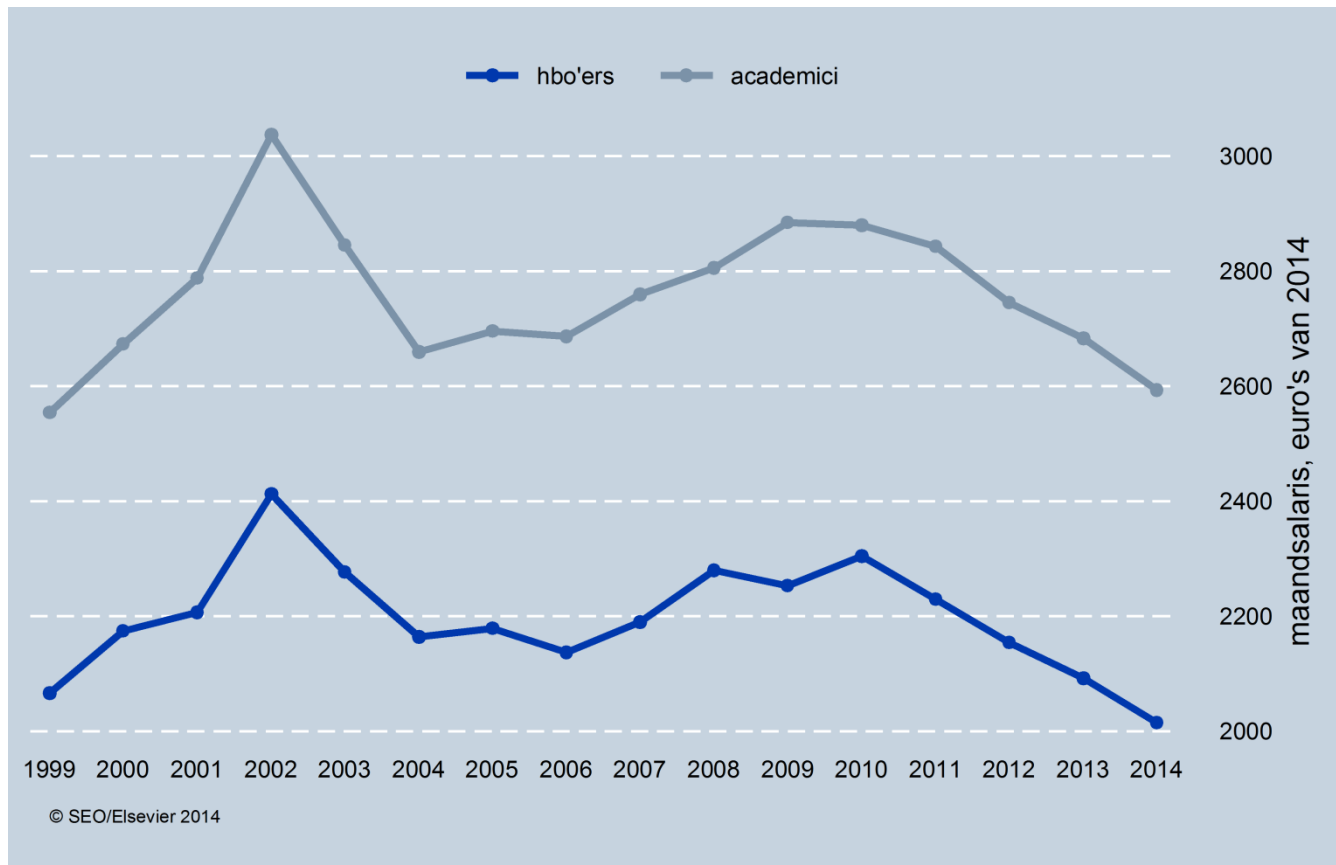
Werkloosheid nog nooit zo hoog deze eeuw



Baanzzoekduur nog nooit zo lang deze eeuw



Startsalarissen (bijna) nog nooit zo laag



Leiden we op voor werkloosheid?

- **Hoge werkloosheid, lange zoekduur en lagere lonen: is er sprake van een overschot aan hoger opgeleiden ontstaat?**
- **Huidige afstudeerders in moeilijk vaarwater door:**
 - economische crises: driedubbele dip
 - snelle toename arbeidsparticipatie ouderen
- **Op langere termijn minder zorgen: door relatie lage lonen wordt factor arbeid wordt weer aantrekkelijker**
- **Bovengenoemde cijfers zijn gemiddelden: grote verschillen tussen afzonderlijke opleidingen en individuen**

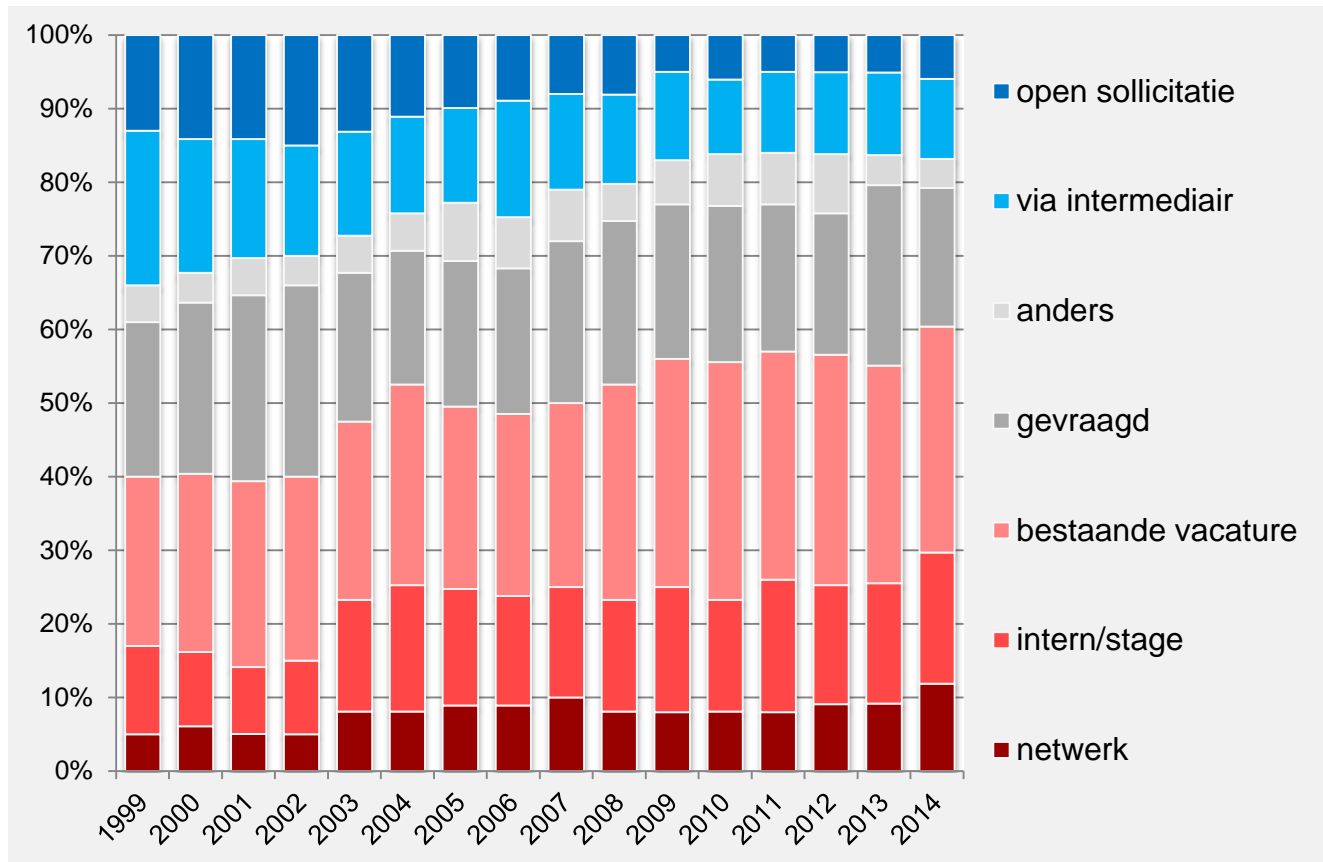
Wordt alles als voorheen?

- **Nee!**

Wordt alles als voorheen?

- **Nee!**
- **Andere manier van werving en selectie**

Banen steeds minder vaak gevonden via open sollicitatie of intermediair



Wordt alles als voorheen?

- **Nee!**
- **Andere manier van werving en selectie**
 - werk minder vaak gevonden via open sollicitatie of intermediair

Wordt alles als voorheen?

- **Nee!**
- **Andere manier van werving en selectie**
 - werk minder vaak gevonden via open sollicitatie of intermediair
- **Van baanzekerheid naar werkzekerheid**
 - kleinere kans op vast contract, meer flexibele arbeid

Wordt alles als voorheen?

- **Nee!**
- **Andere manier van werving en selectie**
 - werk minder vaak gevonden via open sollicitatie of intermediair
- **Van baanzekerheid naar werkzekerheid**
 - kleinere kans op vast contract, meer flexibele arbeid
- **Arbeidsmarkt (voor hoger opgeleiden) wordt internationaler**
 - bedreiging: volatiliteit en concurrentie met kennismigranten
 - kansen: ook werk buiten de landsgrenzen voor NL HO-alumni

2. Scorebord

Wie vinden het snelst een baan...en wie niet?

Kortste zoekduur

Hbo'ers	maanden	Academicici	maanden
1 FSM	1,5	1 Informatica	3,6
2 Elektrotechniek*	1,6	2 Economie	3,8
3 Informatica**	1,7	3 Elektrotechniek	3,8
4 Mondzorgkunde	1,9	4 Scheikunde***	4,2
5 Lerarenopleiding talen	2,0	5 Constructiestudies	4,2

Langste zoekduur

Hbo'ers	maanden	Academicici	maanden
1 Creatieve therapie	18,7	1 Archeologie	19,1
2 Pedagogiek	14,9	2 Kunstgeschiedenis	17,1
3 Veiligheidskunde	14,5	3 Wijsbegeerte	14,9
4 Social Work	12,9	4 Romaanse talen	14,3
5 Muziek	12,6	5 Geschiedenis	13,9

Wie worden het best betaald...en wie het minst?

Best betaalde alumni

Hbo'ers	Bruto maandloon	Academici	Bruto maandloon
1 Verloskunde	€3.650	1 Tandheelkunde	€5.400
2 Zee- en Luchtvaart	€3.325	2 Geneeskunde	€3.200
3 Constructiestudies	€2.650	3 Econometrie	€3.150
4 Elektrotechniek (incl. AOT)	€2.625	4 Fiscaal recht	€3.125
5 Werktuigbouwkunde	€2.575	5 Economie	€2.975

Minst betaalde alumni

Hbo'ers	Bruto maandloon	Academici	Bruto maandloon
1 Muziek	€1.075	1 Archeologie	€1.600
2 Creatieve therapie	€1.150	2 Culturele antropologie	€1.625
3 Dans	€1.300	3 Romaanse talen	€1.700
4 CMV	€1.325	4 Kunstgeschiedenis	€1.700
5 Voeding en diëtiëk	€1.325	5 Overig Eur. talen & culturen	€1.725

Wie grootste kans op vast contract...en wie niet?

Hoogste baan zekerheid

Hbo'ers	kans op vast contract	Academici	kans op vast contract
1 Zee- en Luchtvaart	66%	1 Fiscale economie	63%
2 Lerarenopleidingen exact	61%	2 Informatica	63%
3 Elektrotechniek	59%	3 Fiscaal recht	58%
4 Lerarenopleiding talen	53%	4 Kunstmatige Intelligentie	57%
5 Informatica	52%	5 Universitaire Lerarenopleiding	51%

Laagste baan zekerheid

Hbo'ers	kans op vast contract	Academici	kans op vast contract
1 Muziek	4%	1 Tandheelkunde	3%
2 Verloskunde	8%	2 Geneeskunde	4%
3 Toegepaste psychologie	9%	3 Farmaceutische wetenschap.	4%
4 HBO – Rechten	9%	4 Talen en Culturen Azië en Afrika	8%
5 CMV	10%	5 Internationaal en Europees recht	8%

3. Wat willen werkgevers?

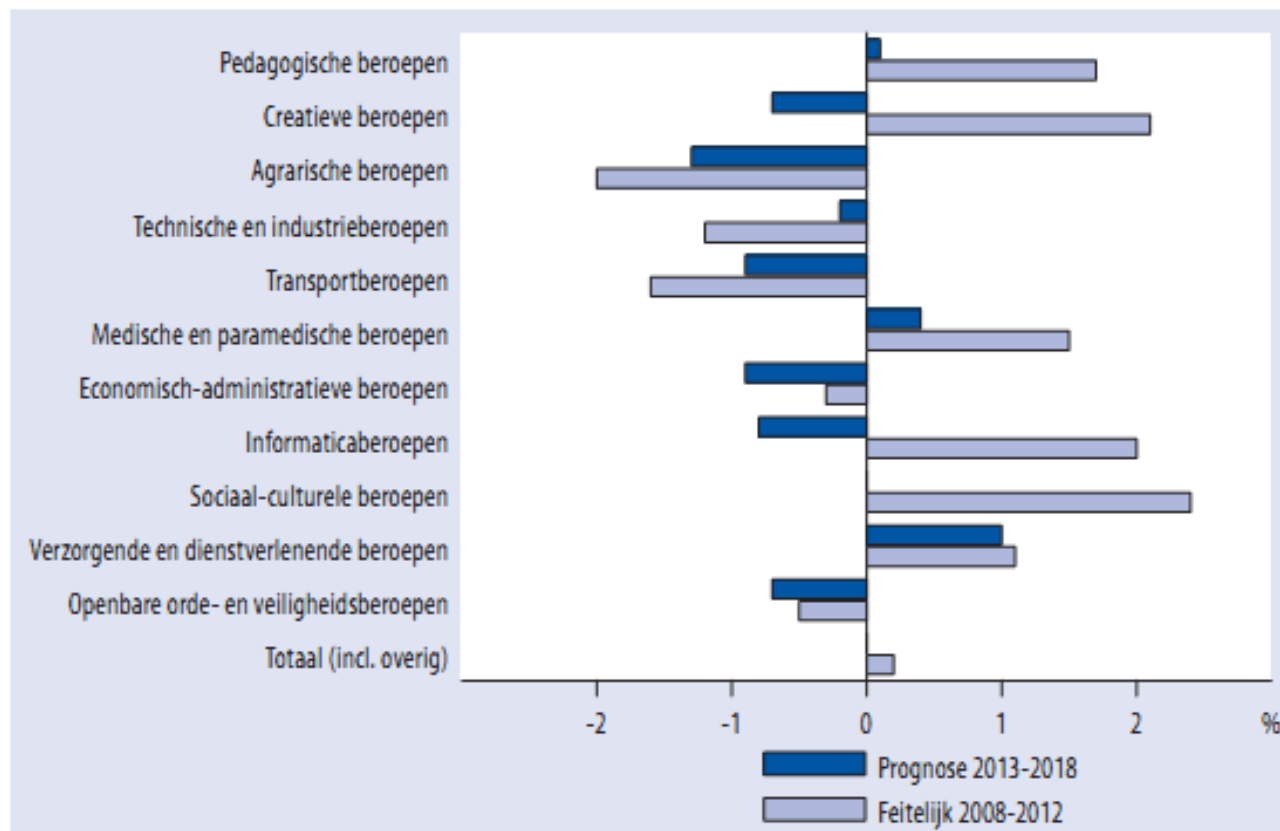
Werkgelegenheid: groei en krimp naast elkaar

- **Sectoraal**
 - Krimp: landbouw, industrie, financiële diensten, overheid
 - Groei: zorg (maar onzeker), bouw en zakelijke diensten (zowel specialistisch als ondersteunend)
- **Beroepsgroep**
 - Krimp: agrarisch, transport, economisch, informatica, openbare orde
 - Groei: medisch en verzorgend (maar onzeker)

Werkgelegenheid: groei en krimp naast elkaar

- **Verschillen bestaan ook binnen sectoren en beroepsklassen**
 - werkgelegenheid industrie krimpt, maar bijvoorbeeld niet voor werktuigbouwkundigen
- **Zelfs bij krimpende werkgelegenheid baankansen**
 - Banen ontstaan niet alleen door uitbreiding van bedrijfsactiviteiten (uitbreidingsvraag)...
 - ...ook door vervanging vertrekkende medewerkers (vervangingsvraag)

Werkgelegenheid: groei en krimp naast elkaar



Bron: ROA (2013)

‘Het verdwijnende midden’

- **Banen in het midden verdwijnen door technologische ontwikkeling**
 - routinematig beter, foutlozer en sneller door computers
 - complementaire taken (creatief, probleemoplossend, etc) veelal uitgevoerd door laag- en hoogopgeleide werknemers
 - Door betere communicatie steeds beter mogelijk werk op afstand uit te voeren en uit te besteden
- **Grotere kans op overkwalificatie en meer concurrentie met ‘goede’ mbo’ers**
 - Toename van aantal middelbaar en hoogopgeleiden, relatief weinig echt laagopgeleiden

‘Het verdwijnende midden’



Bron: CPB (2013)

Specialisten versus generalisten?

- **Golfbeweging smalle versus brede opleidingen**
 - jaren 80: breed vanwege hoge werkloosheid
 - jaren 90: specifiek vanwege klachten vakbekwaamheid
 - jaren 00: breed door einde werkzekerheid en snelle technologische en organisatorische veranderingen
 - 2014: behoefte aan specialisten én generalisten?
- **Op korte termijn beste perspectief voor de specialist, maar op langere termijn presteren generalisten gemiddeld beter op arbeidsmarkt**
- **Specialisten regelmatig bijscholen om specialist te blijven**

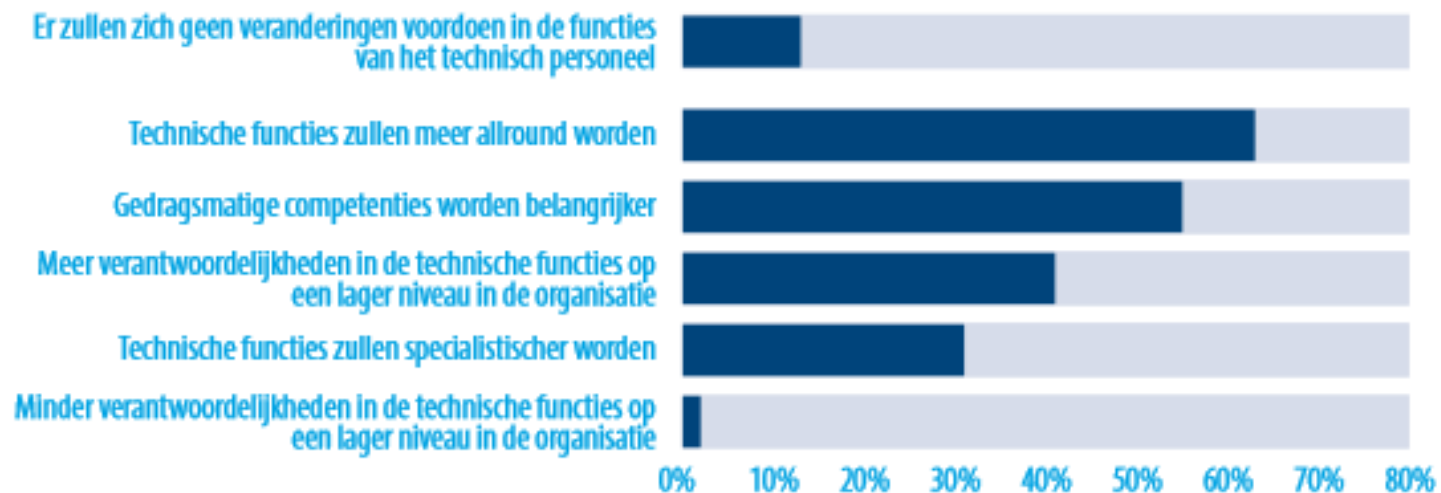
Werkgevers NH: jonge werknemers nog veel bijscholen

Tabel 3 STELLINGEN JONGERE WERKNEMERS: Bijscholing nodig, maar wel leergierig

	(sterk) mee oneens	neutraal	(sterk) mee eens	
jongeren te algemeen opgeleid, te veel bijscholen	18%	34%	48%	100%
jongeren een onprofessionele werkhouding	31%	31%	38%	100%
jongeren beschikken onvoldoende over de juiste vaardigheden	25%	33%	42%	100%
jongeren zijn leergierig	8%	34%	58%	100%

Metalektro: vooral behoefte aan allrounders

FIGUUR 7.3 Verwachte veranderingen in de functies van het technisch personeel in de komende 5 jaar (% bedrijven).



Bron: ROA, Arbeidsmarktmonitor Metalektro, 2010-2013

Wat betekent dit voor de scholier/student?

- **Cijfers uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst**
- **Ondernemerschap in eigen loopbaan**
 - flexibele arbeidsrelaties, toenemende mobiliteit en verdwijnen baan zekerheid vereisen meer ondernemerschap
- **Investeer in creativiteit**
 - voorwaarde voor innovatie en meedoen op internationaal speelveld
- **Praktijkervaring loont**
 - in opleiding al bezig zijn met beroep
- **Brede opleiding op lange termijn betere investering**
 - elk bedrijf vraagt maatwerk, tijdens opleiding leren leren